

מועצה דתית כנרות עמק הירדן

פרשת השבוע : פרשת ויצא

הבה לי בנים

כאשר ראתה רחל כי אחותה לאה ילדה ארבעה בנים והיא עדיין עקרה, "ותאמר אל יעקב: הבה לי בנים, ואם אין מתה אנכי". ויחר אף יעקב ברחל, ויאמר: "התחת אלקים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן".

על מה ולמה חרה אפו ברחל אשתו האהובה? הרמב"ן מציין שתי סיבות. **אחת:** רחל אכן ביקשה מיעקב שיתפלל עליה, אבל דרישתה חרגה מהגבול המותר לתפילה ראויה וחשבה כי בהיותו כל כך אוהב אותה, יעקב יתענה וילבש שק ואפר עד שיהיו לה בנים. לפיכך חרה אפו.

הסיבה השניה: האיום וההפחדה העולים מדבריה של רחל: "ואם אין מתה אנכי", ובעבור שדיברה כך להפחידו במיתה, חרה אפו.

שני יסודות גדולים מלמדנו הרמב"ן: היסוד האחד: בתפילה – יש לבקש חסד ולא להציב תביעות אולטימטיביות לפניו יתברך. והיסוד השני: אסור לאיים באלימות ואף לא באלימות עצמית, כפי שאמרה רחל: "ואם אין מתה אנכי".

ובכל זאת אחרי כל הדברים האלה, מותחים חז"ל ביקורת קשה על יעקב אבינו ואומרים: "אמר לו הקב"ה: וכי כך עונים את המעוקות?" (המסכנות), ואין מחלוקת בין דברי הרמב"ן לבין המדרש הזה, כי גם אם יעקב אבינו צודק בדברי הביקורת שלו על רחל, עדיין יש למתוח ביקורת על סגנון התגובה, על הטון שאמר את הדברים. כאשר הביקורת נאמרת בטון מעליב ופוגע, היא פוצעת את הנפש של השומע. צריך לדעת איך להתייחס לאדם הסובל, השרוי במצוקה, גם אם אין דבריו מוצאים חן בעיניך. עליך לנסות להעמיד את עצמך במקומו ואל תדון אותו בשעת מצוקתו וכאבו, אדרבה דבר אליו דברים טובים, דברי עידוד ודברי ניחומים.

בברכת שלום שלום

הרב שלמה דידי

רב אזורי – עמק הירדן